

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
 Vidéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

LÁSZLÓ JOZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 276.

TOLLHEGYEN.

— augusztus 3.

(A kaszárnyák mellől.) Elérkezett hát a berukkolás napja. Lombhullajtó október elseje helyett kánikulai meleg napon kezdtek meg a sor alatt bevált legények azt a fegyelmezett életet, melyről annyi bánatos dal született már a nép ajkán s amely még mindig szomorúságot és könyeket teremt az apró és fehérhajú házakban. Igaz könnyeket, mert itt érzik legjobban hiányát a fiúnak, aki fiatal erejével rég hozzájárul a barna kenyér megszerzéséhez. Méltányolni valók valóban ezek a könyek. A léleknek eme ragyogó kristályai. Méltánylandók, mert az élet nehéz küzdelméből egy-egy erős harcost szólit el a Haza és ennek a harcosnak távozásával sok nagyobb ür támad ott, ahol az kenyéskereső volt, mint másutt, ahol annak hasznát ezideig még érezték a szülők. Pedig legtöbb esetben megszokták mosolyogni az emberek a szomorúságnak amaz apró képeit, melyek így bevonulások alkalmával jelentkeznek a kaszárnyák körül. Miért? Talán mert természetesnek és megszokottnak találják és abban a percben, a mikor ezeket szemlélgetik, rá sem gondolnak azokra a nehéz érzésekre, melyek a szíveket szorongatják. A képek külső nyilvánulásukban és egészben való áttekintésükben kétségkívül hangulatosak. És azt lehet mondani színesek is. Csak akkor érzi az ember a bensőségüket, ha megfigyeli őket. Ha a lelkekbe néz. És ha észreveszi, hogy a lényeghez a dekorációt azok az em-

berek szolgáltatják, akiket legközvetlenebbül érint a valóság. Akik mélyebben éreznek. Akiknek a szívükben történik a szakadás. Akik nem tudnak otthon betelni a bucsuzással, hanem tovább gyötörődnek a vigasztalásért és messze földekről elkísérik a távozt. Azokat az egyszerű parasztemberek tanyáról és faluról bejövő lányokat csakugyan megmosolyogjuk. Hiszen olyan érdekesekek, a természetességnek és az őszinteségnek olyan tipikus kifejezőik ők ebben a szokott képben, hogy szinte fölöslegesnek véljük és csak akkor tudjuk valóban ide tartozandóknak, ha egy pillanatra átvesszük az érzéseiket. . . . A kaszárnya kapukban őrtálló bakák nézelődnek, néha megjelen egy szolgálatban lévő sarzsi, mint a hatalom képviselője. És nézik a tarka kavardást, mely időnkint változik, más más alakokat ölt. Nézik a tanyai kocsikat, melyekhez karcsulábu lovak vannak fogva, ezek elégedetlen fogyasztják a friss szénát, továbbá a kocsikon ülő idősebb asszonyokat, akik gondba vannak merülve. És így, tétován tekintenek olykor föl a kaszárnya ablakaira, honnan öreg bakák néznek lefelé s megjelenvén köztük egy-egy érzékenyebb fiú, lassan, szomorúan dalolja megszokott nótáját:

„Dísfából csináltasson
 A fiának koporsót . . .”

A dal leszáll és könyet esal a barna orcákra. Ilyenkor sokkal szebb, sokkal megindítóbb a nóta. Megértik minden sorát és minden szavát. És így nézik tovább az öreg bakák a városi divatot utánzó parasztlányokat, akik sárga cipőben vannak és erőtített

mosolylyal tekintgetnek be a kavicsos udvarra. Mit gondolnak? Talán megátkozzák minden talpalatnyi részét. Talán más, nehezebb érzést hamisít meg ajkukon a mosoly. Egy egy menyecskeféle is akad olykor. Szténéz, mintha a bevonulás képe érdekelné, azután tovább megy. Tovább, hogy ne lánson már semmit és hogy őt se lássa senki. . . . Ilyenek vonulnak el tarka képek gyanánt, melyeket a bevonuló legények borizú nótája tesz elevenné és hangossá. A fiuk dalolnak, egyrésze ordít kiálhatatlanul mintha erre biz' itt szükség lenne. Nincs szükség. Enélkül sokkal szebb, poetikusabb lenne a hatás. Holnapra azután már minden eltűnik. Ilyen az élet. Ma alkot, holnap elrontja az alkotását, talán azért, hogy tündökvén az elvonulás fölött, erősítsük szívünkben a jobb érzéseket. Cs.

Megint ők!

— augusztus 3.

Büzlük valami Dániában. . . . Egyidő óta igen különös illatot lenget felénk a szél, illetőleg a táviró a közélet színteréről. Olyan dolgok történnek mostanság ottan, mik igen határozottan erősítenek meg bennünket abban a gyanuban, hogy az elrothadt szabad-elvű és haladó-pártnak eleddig sötétben bujkáló, az egész nemzet megvétele által a közélet mezejéről lesodort alakjai ismét felszínre kerültek, sőt már a nagy tömegeknek tetsző, ujonnan festett és jobbitott álarcával a közvélemény elé is léptek.

Credo surexisse.

Felhős nyári éjjel, igaz szerelmemről
 Mikor gondolkoztam, kétségem támadott.
 Jött reá a nagy hét s én mindennap este
 Jártam a Golgothát s az édes kámpadot.
 Néztem a ragyogó, tényleg szép kék eget
 S azon gondolkoztam minden áldott este,
 Vajjon feltámadt-e régi szép szerelmem.
 S most már, Uram! vallom: credo surexisse.

Végig szenvedtem egy nagyhét büvös kinyját,
 Pedig a vágyam csak egy tekintete volt;
 De a husvét belém is új erőt hinte,
 Hisz e napon Jézus is feltámadott.
 És hitem e napon valóra vált ime
 Mert az Ur én rám is áldását küldötte!
 Megjelent mosolygva régi szép szerelmem,
 S térden állva vallott: „Credo surexisse!”

Konrad Zoltán.

Kirándulás tutajon Lengyelországba.

Réggel 5 órakor már ott lógatta a fejét a két mokány ló a Mária Villa előtt; prűszkőzni, dobogni, kapálni sehogy sem mutatott kedvet, hanem annál kitartóbban kocogott hegyre fel, hegyen le midőn elindultunk. Az induláskor még az egész fűrdő ködben. — akarom mondani felhőben volt. 600 méter magasságban már a pára tömeget jogosan mondhatjuk felhőnek.

Podolinig ez ut meglehetősen egyhangú, csak néhol lehet látni a mint a ködből kivillog a Poprad folyó csillogó habja. Elhagyva Podolinát, a kies Topore vize mellett visz utunk. Balról a szepesi Magura lankás hegyei, jobbról lehetetlennél lehetetlenebb nevű hegyek kísérik utunkat. — Kolly, Reneva, Feckava, Kobila hura, Kobila hlava a legmagasabbak. Még mindig felhők közt vezet utunk. A pára meglep embert, kocsit, állatot. Harmatos minden. S aggódva nézegetjük vajon felszáll-e a felhőnk, vagy leszállván széjjel oszlik. Mig így töprengünk egyik hegy mögül előtűnik a nap. Hej de nem oly sárga, piros aranyos arccal mint a Hortobágyon; azt hinné az ember ott az égen valaki egy öt koronást fitogtat. Halvány, nincs is nap formája. De valami csodás forrongás támad a ködben, szinte látszik, hogy birkozik vele a nap. — Lassan-lassan mind melegebb lesz, egyre erősebb lesz a nap fénye, egyes helyeken már kilátszik a nagyobb hegyek orma. Majd mélyebb e mélyebre sülyed a fehér fátyol, végre teljes erejével kisüt a nap, szinte éget. Hála Isten szép napot kaptunk a kiránduláshoz. Itt ott, a hegyek derezánál, lábánál még látszik egy egy foszlánya a földfátyolnak, majd az is eltűnik, tiszta, szép átlátszó a szemhatár. A mikor a Gavor vizválasztó hegyet elhagytuk, s utunk a Reichwald patak völgyébe vezetett, egyszerre fel-

tűnt szemünk előtt a határhegység szikláinak remek képjátéka. A Na Plasni sziklái voltak, a melyek a Lipnik patak partját oly vadregényessé teszik. Haligóé mellett mentünk el, a mely kis falu egyedül őrizi barlangoskájában Magyarország történelem előtti idejének kőkorszakbeli maradványait. Sajnos kirándulásunk rövidsége nem engedte meg, hogy megláthassuk azon barlangokat, melyekbe menekült, s melyekben élethalálharcot vívott a történelem előtti idők emberállata az állatvilág ma már kihalt óriásival. Itt nemsokára jobbra nyugatra fordult utunk, a Lipnik patak mellett csakhamar elértük Smredzonkát, a Koronahegy fűrdőt. Itt izes reggeli várt bennünket. Koronahegy igénytelen kis kénes fűrdő. Alig pár vendégszobával, s meleg kádfűrdővel, most is alig egy két vendég volt benne, de azok legalább messziről jöttek: Ujvidékről. Legalább mesélhetnek otthon. Nemis anyira fűrdője teszi látogatottá e kis helyet, hanem az, hogy mellette fekszik a történelmi és földrajzi nevezetességű „Vöröslastrom” a maga régi épületeivel, regényes fekvésével. (Mi nem nézhettük meg, mert megtekintését, a dunajeci kirándulás utánra hagytuk) és itt vezet az ut a Dunajechhez, itt lehet megváltani s tutaj jegyeket 2 koronával fejéknént, s itt szoktak uzsonázni a kirándulásról visszajövőkk.

Pihenés után megváltottuk a jegyein-

Akinek kedve van politikai és erkölcsi kloakában sétálni, meggyőződhetik felőle, hogy azok, kik manapság legjobban bögnék a sajtószabadság nevében, kik legélesebben sivitanak a köz- és a magán szabadságért — ugyanazok a hóhérlégények, kik a Fejérváry—Kristóffy aera alatt eladták magukat az abszolutizmusnak és unzensir segítettek a sok kormánybiztosnak, miniszternek, főispánnak címzett nemzetgyilkosnak felkoncolni azt a sajtó-köz- és magán szabadságot, melyet most szinleg és látszólag, taitétköz szájjal, irtózatossal dühvel védelmeznek a merész phantáziával elképzelt, állítólagos sérelmek ellenében.

Óva-intjük a közvéleményt, nehogy felüljön ezen politikai futóbetyárok műkirohanásainak. Mert milyen tetszetős jelszavakkal dolgoznak, mert látszólag a milyen vehemensen védelmeznek mindent, hol a legesekélyebb sérelmet találják — épp oly veszélyes törekvéseket rejtegetnek aláarcuk mögött. Nincs más dolguk és céljuk, mint folytonos mozgásaikkal és csaholásaikkal a koalíció szekere mellől a közvélemény egyrészt elriasztani és a nemzeti élet kialakításának nagy munkájában a vezető köröket, a kormányt akadályozni, működésében zavarai és nyugtalanítani.

A nemzeti haladás és fejlődés e Bécsből dróton rángatott kerékötői máris egy jól rendezett hadjáratot indítottak a kormány és a koalizált pártok ellen, számítva a nagyközönség jóhiszeműségére és azon kozmopolita elemek támogatására, melyeknek a mostani, a nemzeti erősödés jegyében megindult alkakulások nem tetszenek. Látnak a nemzet bizalmát elfordítani azoktól a nagy férfaktól, kik határt nem ismerő önfeláldozással és buzgósággal küzdöttek mindenkor a nemzet jogaiért és mentették meg a nemzetet egy oly veszedelemtől, mely — ki tudja — még talán végeredményében letelét is fenyegette. És hogy mennyire megteveszhető, a nagyhangú, gonosz

célzatu, üres szólamok által mily könnyen befolyásolható a magyar közönség, arra szomorú világot vet az, hogy a nemzet árulóinak e gyalázatos manővere, már ezideig is többé-kevésbé sikerült.

Most már nem is egyedül vannak a lebunkózott haladó korszak felocsodott epigonjai. Kerestek és találtak is maguknak szövetségest. Táborukban találhatjuk mindazon elemeket, melyek ösztönszerűen gyűlölik a becsületet és igazságot, gyűlölik ezt a mindnyájunknak drága, édes magyar földet, gyűlölik őseink hitét, vallását; most a vallás a házaseretet, az őseink iránti kegyelet és tisztelet diamentuális ellentéte az perverz felfogásaiknak és mételyszó, mérgező tanaiknak.

Már hetek-hónapok óta szemléljük az árulók e gyalázatos aknamunkáját. Fokról-fokra menve, megtalálhatjuk a közelmúlt politikai eseményeiben azokat a láncszemeket, melyek alkotják azt a láncolatot, melynek célja a kormányt munkájában, tevékenységében visszatartani, a pártokat, a pártok nyugodalmat beléletét a különböző kényes kérdések inscenálása által össze- és megzavarni.

Hanem most már rajtunk a sor, rajtunk bizony, az „agrár-betyárok“on, hogy felemeljük héttollu botunkat és azzal verjük le a közélet szinteréről a felkuszott árulókat.

Hadd mozogjnak aztán tovább ezek az alakok, csak hadd mozogjanak ujságaikban, csak hadd mozogjanak gyülekezeteikben — a nemzeti élet kialakulásának nagy munkáját nem lesznek képesek úgy sem visszatartani.

„A kutya ugat, a karavan halad.“
Palatinus.

Politikai hírek.

— A király Budapesten. Politikai körökben elterjedt hírek szerint a király az eddigi rendelkezéseknek megfelelően Ischlből október nyolcadikán hosszabb tartózkodásra Budapestre utazik.

— Az osztrák-magyar kiegyezés. Félhivatalosan jelentik: Wekerle és Andrássy tegnapelőtti audienciájának az az eredménye, hogy a kiegyezési tárgyalások szeptember elején megkezdődnek. — A király ezenkívül elfogadta Andrássy előterjesztéseit az alkotmánybiztosítókat illetőleg. — A kiegyezési tárgyalások megkezdésére vonatkozó királyi döntéshez félhivatalosan még azt is hozzáfűzik, hogy a cél az lesz, hogy a gazdasági kérdésekkel egyetemben a vitás közjogi kérdések is rendeztessenek.

— Kossuth Karlsbadban. Karlsbadból táviratozzák: Kossuth Ferenc ma ide érkezett. A fürdővendégek lelkes ovációban részesítették.

A politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 3.

A sajtónak egy része, most egész politikai hírek híján, azt híreszteli, hogy a függetlenségi pártban termékeny talajra talált az elégedetlenség magva és hogy illetően képen őszre annyira meg fog róni az elégedetlenség, hogy akkorre nagyobb irányú szecesszió várható. Tekintettel arra, hogy az elégedetlenségnek egyszemély kéregtevonhatatlan jeleit az utóbbi időben csakugyan volt alkalmunk tapasztalni, ez a hír az első pillanatban valószínűnek és hihetőnek látszik. Nekünk csakugyan módunkban volt beszélni a függetlenségi pártnak egy elfogulatlan tagjával, akinek erről a hírről az a véleménye, hogy egy árva szó sem igaz belőle. Tény az, hogy vannak a függetlenségi pártban olyanok, akiket nem elégit ki teljesen ez a mostani helyzet, ámde ezek sem mozgolódnak, meggyőződtek róla, hogy az átmeneti kormányzás alatt türelemmel kell viselkedni, mert különben ez a kormány nem tarthatja magát s a mi utánna jönne a csak rosszabb lenne. A szecesszióról szóló hírt tehát képtelenség.

(Az alkotmány biztosítékai.)

A belügyminiszter hosszú audienciáján szóba kerültek a parlamentben legutóbb gyakran hangoztatott alkotmánybiztosítók is. Andrássy ez irányban kétféle előterjesz-

ket a tutajokra, s kocsin lementünk a Dunajec partjára. Onnan ép akkor indult el egy más társaság nagy kondólobogtatások közepette. A tutajainkat ép akkor építették a tutajok. Százados nagy bárány-nyékában a Lipnik patak bőségszerűen ki-vejt fetörzsek bevereszték, olyan kanyarban csónak formás. Kíváncsian nézdegéltük, mire jók ezek? Há látjuk, hogy emberek négyet összekötnek belőlük, és tutajt csinálnak. A tutaj orrát diszítésül, és hogy bele ne csapjon a víz, galyakkal felcícomázták, hasonlóképen galyakkal kitöltötték a motorshajók köreit, s a négy falorson keresztül deszkát fektettek, s kész volt az alkalmatosság, a mely minket látendő volt Szcawonicára, Ausztria zomszédos fürdőjébe. Megvallva az igazat több elszánással, mint bátorsággal szállt kis társaságunk erre a lélekvesztőre. Először, különösen a nők ugyancsak szépeket, leginkább akkor mikor a víz a sziklakövek sebes zuhogással neki indult és vihte, ragadta magával tutajainkat, melyet két tót, egyik a hajó orrán, a másik a végén, hosszú fabottal jobb ügyhez méltó buzgósággal s komolysággal igazgattak. Hanem az a látvány, a melyen részünk volt, megérdemelte azt a szepegést és féltelmet, a melylyel ura kéltünk. A Dunajec itt a határos a Peninyk sziklái között zuhog, fű, kanyarog tova, ki Magyarországból.

A mint a tutajosok nekifordították lé-

lekvesztőjüket a víznek, egyszerre megragadta az ár és örületes sebességgel ragadta magával. Gyönyörű alpesi táj tárult szemünk elé. Felhőromboló sziklák a tetőn, lejjebb óriási szálfenyőkből erdő, a melyből egy pár magot felkapott valami forgó szél s ott az egyik kiugró szikla ormán megfogant egy fenyőtestvérük s onnan büszkélkedik az ég felé és magános, viharban megédzett koronájával oly méltóságosan bámul a helyek felett a világ mind a négy tája felé. Felette lassu méltóságban szirti sas kereng, szárnyai mozdulatlanok, csak uszik a léghen s körötte, felette vércse csapat vijjog; a madarak királya cseppet sem törődik éktelen lármájukkal, neki már jobb falat kínálkozik. Egyszerre villámgyorsan lecsap az erdőbe s elűnt szemünk elől. A hegy lábánál marhanyáj legelészeit, el-elhozta a szellő csengőjük hangját, a mely oly jól illett az őriző töltény egyhangú, siralmas danájához, a ki ott állt egy kis patak partján s használta a legtermészetesebb Kneip kúrát a világon. Míg a szemünket a szép képzetben legeltettük, a tutaj jó darab ideig s egyszerre a vezető legények hirtelen figyelmünket a tutaj utjára irányította. Zugó árbac örült vágatva folyt a víz s alig 4-5 métere előttünk megtört egy meredek sziklatömbben északi irányát változtatva, délnyugat felé igyekezett. A legények egymást biztatták, hogy eltereljék a csónakot a szik-

laktól; a társaság nőtagjai pedig ijdték si koltással nézték a veszélyt, a mely oly közel volt és darabokra töréssel fenyegette a tutajainkat. De a botosok erős karja másfél méterrel a szikla előtt megfordította a tutajt, a bentülők pedig megkönnyebbülten s hájtottak fel s folyt az élet a tréfa az előbbi ijedség felett. Most a víz folyása elcsendesedett. A tót legények leültek, cigarettát sodortak. A tutaj egy óceánjáró nagy vitorlás lassu komolyságával uszott a vizen. A dunajec e része egy isteni szép tároz hasonlított, mintha nem is folyt volna benne a víz. Medre széles, a lengyel oldalon meredek sziklák, melyeknek tetejét alig-alig érheti az ember. A sziklakövek üregek, bennük halászok tanyáznak éjjente, mikor a lazac és pisztráng halászat ide e elérkezik. A sziklák között meredek szakadékok, belőlük rohanó hegyi patakok sietnek a folyóba. Hat ily részletben folyik a víz le Szcawonicáig. A fordulatoknál sebes a víz s aztán kiszélesedik s ott folyása lassu. Gyönyörködésre van idő elég. A magyar parton is szívesen legel a szem. Ott nincs sziklás meredek, hanem magas, erdőborította hegyek vannak. Szép tiszások, erdei patakok teszik változatosabbá előttünk a képet. Egy órai ut után elértük a határt. Oly különös érzés állt szívünkre, pedig csak egy pár órai távollétre távoztunk a hazából. Innen rövid fél óra alatt Szcawonicán voltunk. Szép fürdő-

tést tett és pedig az egyiket a vármegyék autonómiájának kiterjesztésére, a másikat pedig az országgyűlés elnapolására és feloszlására vonatkozó királyi jogok megszorítására vonatkozó királyi jogok megszorítása tárgyában. Ő felsége a királyi jogok megvitatásáról egyelőre hallani se akart és csak a vármegyei autonómiára vonatkozó előterjesztéshez adta hozzájárulását.

(Uj állam titkárok.)

Wekerle audenciáján a többi között a még üresedésben lévő államtitkári állások betöltése is szóba került. Mint értesülünk, a kinevezések még augusztus hó folyamán megfognak történni. Kultuszminiszteri politikai államtitkár Tóth János képviselő, kereskedelmi adminisztratív államtitkár Cseőke Ferenc min. társasos és belügyi második államtitkár Gál Sándor képviselő lesz.

(Főispánok.)

Mint értesülünk, *Andrássy Gyula* gróf belügyminiszter ischli audenciája alkalmával előterjesztést tett a királynak ama főispánok felmentésére, akik még részint a Tiszakormány, részint pedig a darabont kormány által nevezettek ki. A régi rendszerből még hivatalban lévő főispánok közül a legközelebb *Bauszner Guidó* fogarasi, *Székely György* brassói, *Pogány* krassó-szörénymegyei és *Csillaghy* árvamegyei főispán fognak felmenteni. *Andrássy* ugyancsak előterjesztést tett néhány új főispán kinevezésére is. Szeged és Csongrádmegye főispánja lesz *Kelemen Béla* függetlenségi képviselő, Borsodmegye élére *Kubik Béla* képviselő kerül, Fogarasmegye főispánja *Gyarmathy Zsigmond* képviselő lesz, míg *Pogány* krassó-szörénymegyei főispánt *Fialka* ottani alispán fogja felváltani állásában.

KÖZIGAZGATÁS.

× **Közigazgatási bejárás.** Több ízben megemlekeztünk arról, hogy a városi telefonhálózatot kibővítsék. Új vonalakat létesítenek és felemelik az állomások számát, minthogy az eddigi 500 kevésnek bizonyult. Különösen a város alsónyugoti részét, a

Füvészkert, Bethlen, Mester-utca környékét több huzallal látják el, még pedig oly módon, hogy a postaépülettől a nagytemplomig kibőlt földalatti vezetékét készítenek. Az új állomások megállapított helyein, illetőleg a létesítendő vonalak területén ma délelőtt ejtették meg a közigazgatási bejárást, melynél jelen voltak: *Kovács József* polgármester, *Acél Géza* főmérnök a város, *Jeney Miklós* rendőrkapitány a rendőrség képviselőjében, továbbá *Kojári Lajos* mérnök, miniszteri kiküldött, *Májerszky* kisvasuti igazgató és *Debreceni Jenő* gázgyári igazgató. A vizsgálóbizottság az előmunkálatokat rendben találta.

Egyház és iskola.

Értesítő. A debreceni ev. ref. egyház felsőbb leányiskolájának s ezzel kapcsolatos tanítónőképző intézetének és elemi leányiskolájának értesítője egy vaskos kötetben megjelent, *Dóczy Gedeon* igazgató tanár által összeállítva. Tartalmazza az iskola internátus leírásait, tananyagokat, oktatás eredményét. Az elemi leányiskolában volt 109 növendék, ezek közül 103 ev. reform. 3 ág. ev. 2 róm. kath., 1 izr., mind magyar ajkúak. Foglalkozik az értesítő az iskola 1905—6 iki történetével. A felsőbb leányiskolában volt: első osztályban 60, második osztályban 52, harmadik osztályban 56, negyedik osztályban 29, ötödik osztályban 16, hatodik osztályban 9 növendék. A tanítónőképző intézetben volt 4 osztály: 144 növendékkal. Az értesítő számot ad a könyvtár gyarapodásairól, önképző társulat s ifjúsági segítő egyesületről, a tartott protestáns estélyekről. Az internátussal bővebben foglalkozik az értesítő, az internátusban volt 50 növendék. A terjedelmes s kitűnően összeállított értesítő mindennek elszámol, mi egy kitűnően szervezett s nagy nevű tanárokkal, tanárnőikkel ellátott intézetről a közönséget érdeklő jeles események gondozása alatt a tanítvány úgy szellemileg a legnagyobb haladást tették. Városunk ezen elsőrendű tanintézete büszke lehet önmagára.

Elpárolgott kortes-pénzek.

Se pénz — se posztó.

Komjáthy 24.000 koronája.

— Saját tudósítónktól. —

— augusztus 3.

Aradon, július 26 án tudvalevőleg három jelölt küzdött a mandátumért: *Müller Károly*, *Fényes Sazu dr.* és *Komjáthy Béla*. Müllert meg is választották, de *Komjáthy Béla* bukásán kívül hatalmas anyagi kárt is szenvedett. — Az alkotmányos költségekre magával hozott 24.000 korona eltűnt, elveszett.

Ezt a 24.000 koronát pártja egyik vezetőjének adta át, aki abból egy garast sem fizetett ki. A választások alatt már zaklatták a számlákat hozó emberek a jelöltet. A déli órákban pedig, amikor már bizonyos volt a bukása, valóságos ostrom alá fogták.

Komjáthy a vezérekhez utasította a követelődőket és hogy a zaklatások elől meneküljön, kocsira ült, kihajtatott a vonathoz és visszautazott Szovátára. Azok előtt, akik kikisérték, felháborodottan tárgyalta a 24.000 korona eltűnését.

Komjáthy futása után a hitelezők a párt vezéreit akarták előkeríteni, de azok közül akkor már egyszem volt *Aradon*. — Azok is elutaztak.

A *Komjáthy*-párt emberei között nagy lett a riadalom. — Sürgették, hogy azonnal gyűlést hívjanak egybe, mert az ügyet rendezni kell, így kívánja a becsület.

A kétségbeesett hitelezők *Müller Károly* mentora, *Szalai dr.* útján *Nagy Sándor* országgyűlési képviselőt és *Keresztes Gyula dr.* megyei tisztii főügyészt a ki nem fizetett bérkocsi díjjak fejében 960 koronáért beperelték. Holmi bankettekért és koresmai adósságokért pedig *Mittner József*, *Domokos Lajos*, *Szántay Béla*, *Keresztes Gyula* és *Schwartz Jenő* állják a sarat.

Hogy a többi számlákért kit perelnek, hogy kinek adta át *Komjáthy* a pénzt, hogy hova tűnt, azt csak a következő napokon derítik majd ki.

hely, gazdag, vasas, kenes, hideg, meleg forrásokkal s egyéb nagyvilági fürdői berendezésekkel. Nagyon kies fakvése igen kellemes üdülő helyé teszi. Azonban úgy látszik, hogy legnagyobb mértékben a lengyelországi zsidók hasznájják, mert míg más fürdővendéget igen keveset láttunk, addig az alsó parkban száz és száz zsidó fürdővendég élvezte a pompás szép időt.

Ebéd után visszamentünk. Ez az út legszebb része. Kocsit vezet, nagyon jó karban tartva, egész a határig, itt le kell szállni s gyalog megtenni 10—12 kilométernyi utat vissza a Vörös Klastromig. Vadregényes út. Szikláról sziklára kell jó darabon ugrálni a víz partján, kitéve a vízbehalás veszélyének, egy félrelépés és önkéntelenül is fűrdős vehet az ember. Ez azonban a Kárpát Egyesület lelkét terhelné, a mely e szép út rendben tartására semmi gondot nem fordít. Általában szembetűnő az az elhagyatottság, a mellyel tündöklő a magyar rész az osztrák gondozott voltával szemben. Mi szerencsésen átjutottunk, mindenki a maga erején, csak társaságunknak egyik nőtagját kellett a vezetőnek támogatni s egyik pedig megcsuszott, de még idejében megfogtuk s így szerencsésen átjutottunk a veszélyes helyeken. Most még inkább volt alkalomunk gyönyörködni a táj szépségében. Amint bandukolunk s gyönyörködünk, egyszerre egy tisztáson a „Rákóczy” hangjai

fogadnak bennünket. Egy utszéli csárda volt a melynek becsületes tót csárdása ugyan egy szót sem tud magyarul, de a helyzetet kihasználta egy cigány familia s három nagyobbja zenével szolgál az Ausztriából visszatérő turistáknak, a purdék pedig táncolnak. Az egyik nem volt másfél évesnél idősebb, de már elbillegte a csárdást; majd megették az asszonyok érette.

Midőn visszatértünk — a mit előbb észre sem vettünk — kibonakoztak szemünk előtt a magas Tára hóborította csúcsai. Felséges szépek voltak. Vihardult felettünk. Nálunk süttöt még a nap, onnan pedig ide villogott a villámcsikázása, dábörgött az ég mennydörgése. Remek színjáték. Társaságunk az egyik legigazabb turistánkjával szinte egyszerre monduk, de jó volna betetőzősül egy kis vihar nekünk is, az volna csak az igazi befejezése utunknak. Kértük, megkaptuk. Alig telt el egy negyed óra, már elsötétült felettünk is az ég, a dörgés mind közelebb jött, a villámok fejünk felett cikáztak s mire a kocsikra felkaptunk, megeredtek az ég csatornáis ömlött, ömlött a zápor. Bőrig áztunk. Persze, mi ketten voltunk a bűnbakok, mert kívántuk az esőt, különben nem áztunk volna meg. Azért kacagva ugrottunk le a kocsikról, szaladtunk be a koronahegyi vendéglőbe, hol nagy mulatozással szárítottuk ruháinkat, míg kint dult a zivatar. Csufoltuk az időt tréfáltunk felette.

Nem tetszhetett neki, mert hirtelen szörnyű csattanás hallatszott, utána dörgés, mely megrázta az épület ablakait s szinte inogni látszott a föld. A vihar után jött a jelentés, hogy egy fát lesújtott a villám a parkban. Oda siettünk hatalmas, két derék vastagságú nyárfa hever ott, alig 10 méternyre az épülettől. Embermagasságnyn ott állt a csonka törzse s büszke koronája sárban a földön feküdt. Csodálkozással szemléltük azt az erőt s szinte kerestem a helyet, hol a villám a földbe szaladt. A villámütésnek semmi nyoma. Semmi perzselés a fán, csak szilánkokba rombolva több mint félméteres törzse. Olyan vizes villám volt. Hála, csodálkozás, megkönnyebbülés és meghatottság érzésével ültünk kocsikra, a melyből eleinte bizony alig-alig hallatszott vigasztaló beszélgetés, önkéntelenül a szívünkre nehezedett a kérdés, „Istenem, hátha minket utban ért volna?”

Az idő kiderült, szép holdsütötte hegyi vidék elterelte figyelmünket a komor gondolatoktól s hazáig gondtalanul gyönyörködtünk a természet szépségében, a mely minden pillanatban más- és más képről gondoskodott számunkra.

Dr. Matócsy László.

Beszélik a városban azt is, hogy Komjáthy pénze az aradi központi szálloda külön szobájában: kártyán uszotti volna el!

Megérjük még azt is, hogy a vizsgálat majd azt deríti ki, hogy a Komjáthy elvesztett pénzén választották meg képviselőnek Müller Károlyt...

Különbösen is: a hivatalos jelölt pénze akkor sem veszett kárba. Müller Károly mihely: Wekerlével lekezelt, rögtön kijelentette a folyosón, hogy bár radikális programmal lépett fel, ezek után mégis belép a koalícióba.

NAPI HIREK.

Napról-napra.

— augusztus 2.

Hűsölő honatyák,
Fürdő miniszterek...
Boldogok, ha győzik
Pénzzel az emberek!

Mi meg a jó forró
Szenzációt gyűjtjük,
S vele egy két stréber
Jó kedvét lehűtjük.

Mindenki hűvösebb
Tájra meneküljön...
Csak a nemzet harci-
Kedve le ne hűljön!

Nyári kacskák.

— augusztus 3.

A ki teheti, fürdön van és üdül. Türelmetlenül várja a lapokat hazulról. Mi az ujság? mi történt otthon? mi a kacsa?

Othon semmitem történt, a mi történt, az is csak kacsa.

A távollévő asszony férjére gondol, — ha ugyan gondol, hogy vajjon merre kalandozik az ő kis ura? Jár-e az orfeumba s ott melyik művésznőnek udvarol?

Vizont a gyöngéd férj felesége után eped — titokban, de hozzá gondolja, vajjon nem udvarol-e neki valaki, így mindkettőjük szívét marcangolja a bű!

Ez a nyári bű a legnevetesegebb.

Az ördög busul, hiszen úgy izadunk, hogy azt sem tudjuk, hová menjünk e kellemetlen helyzetben.

Talán a kávéházak hőségétől párologó helyiségeiben huzódjunk meg s hallgassuk a szalmaözvegyek fecsegéseit, pletykáit, mert itt rendszeren annyi sok mindent hazudoznak összevissza, minek a negyedrésze sem igaz.

Hiszzen nem is arra van az állapítva, hogy itt mindig igazat mondjunk, hanem hogy egyik a másikat felültesse: szóval ki tud nagyobb hazudni.

Most van az öngyilkosságok idénye, na milyen szörnyű szerelmi kalandok s drámákat hall az ember, a haj szinte égnek áll tőle.

Ha ezek nap-nap mellett nem volnának, de unalmasak volnának a percek s de sokat kellene ásitani.

Benne vagyunk a forró nyárban, most már nincs igazán menekülés: szenvedj és izsdj! ez a jelszó!

A kacskák pedig csak egyre teremnek, a kacskák kifejezi a forró, álmos napoknak.

—a—b.

— **Az alispán ebédje.** Ma délután Kovács Gyula, Hajdúvármegye alispánja ebédet adott Hajdúszoboszlón. Az ebédre hivatalosak voltak a vármegye több tisztviselői is, akik a délelőtti vonattal utaztak ki Hajdúszoboszlóra.

— **Eskütétel.** Wessprémy Barna, akit a főispán a napokban nevezett ki tb. szolgabíróvá, csütörtökön délelőtt tette le a hivatalos esküt Pákozdy Sándor alispán helyettes előtt.

— **Új rendőrőrs parancsnokok.** A főkapitány ma Hajdu Kálmán és Horváth Gábor rendőröket őrsparancsnokokká léptette elő. Az igazságos és jól megérdemelt előléptetés megelégedést keltett a rendőrségen.

— **Ellőtte a kezét.** A céllövészetben akart gyakorolni magát tegnap délután Miklósi András 20 éves bősörményi legényember. Basorozták katonának, hát konyitani óhajtott a lövészerszám forgatásához. Kerített valahonnét egy rossz pisztolyt, kiment a szőlőbe és nyakrafőre lövődözött. Pufogatás közben aztán egyszerre ellőtte a bal kezét. Olyan súlyos sérülést ejtett magán, hogy be kellett szállítani a debreceni kórházba.

— **Kivándorlók figyelmébe.** Gróf Andrassy Gyula belügyminisztertől ma körirat érkezett a város hatóságához, melyet a belügyminiszter kivándorlók figyelmébe ajánl. A belügyminiszter köriratában az foglaltatik, hogy az afrikai Traszvál és Oranje államok csak oly kivándorlókat bocsájnak partra, akik írni és olvasni tudnak.

— **Hasznos népgyűlés.** A szociális táknak oly gyűléséről adhatunk hírt, amelyet okosnak és hasznosnak ítélünk. A felhívás így hangzik: „Ipari munkások! A munkás korábban hal el, mint a gazdag ember. A munkás teste telve a betegségek csirájával. Évente 100.000 munkást dönt sírba a tüdővész. Évente a munkások ezreit teszi nyomorúkká a gép. A munkások százainak testét roncsolja őseze a gép. És számunkra nincs orvos, nincs gyógyszer, nincs kórház, számunkra semmi sincs! Itt Debrecenben sincs intézmény, amely az igényeinket kielégítené. Küzdenünk kell érte! E célból folyó hó 5-én, vasárnap délelőtt fél 10 órakor a város háza udvarán nyilvános népgyűlést tartunk, a melyen a munkások egészségügyével foglalkozunk. Mindnyájan ott legyetek, mert rendkívül fontos kérdéseket tárgyalunk. A debreceni szociáldemokrata párt. Hogy népgyűlés komoly eredménnyel járjon, a végből nem ártana orvosi szakértőket hívni meg a gyűlésre

— **Tűz a magyar pavillonban.** Mi lenoból jelentik: a díszítő művészeti pavillon olasz és magyar osztályába tűz ütött ki. A tűzoltóság sikertelenül a tüzet lokalizálni. A magyar osztályból sikerült több tárgyat megmenteni. A tüzet villamos vezeték rövid zárlata okozta. Néhány tűzoltó és rendőr az oltásnál megsérült. A kár 4 millió korona.

— **A depr. M. Á. V. altisztviszti köre** vasárnap, f. hó 5-én, a kör helyiségében (pályaudvar, tisztalak) dijkuglizást rendez, melyre vendégek is szívesen láttatnak. Kezdeté délelőtt 10 órakor.

— **Öngyilkosság a menházban.** A hajdúszoboszlói menházban öngyilkossá lett Magyar Sándor 62 éves apolt. Míg társai aludtak, kilopódzott a közös teremből és felakasztotta magát. Az öngyilkosságot csak reggel veték észre. Társai azt állítják, hogy betegsége miatt keresett enyhülést a halálban. A hatóság a vizsgálatot megindította.

— **Megmárt emberek.** Érmihályfalváról jelenté tudósítónk, hogy ott kőbor vezetett eb megmártta Kincses Sándor és Holzmann Károly odaváló lakosokat. A hatóság a megmárt embereket a Pasteur-intézetbe szállította, a község ebeire pedig 40 napos zárlatot rendelt el.

— **Csalás.** Farkas József azzal jött be a városba a gyermekmesteri telepről, hogy itt bevásárolt. Kiszárolt ajánlkozott Nagy Johanna, aki segített neki a bevásárlásoknál. A megmaradt 17 koronáját elvitte Gróf József esztergályoshoz, akit arra kért, hogy küldje postán utána. Alig távozott el onnan Farkas József, beállított Grófhoz Nagy Johanna és azon ürügy alatt, hogy ő Farkas felesége kicsalta tőle a pénzt és megszökött. A károsult csalásért feljelentette.

— **Orfeum a Bikában.** Elsője óta egészen új műsor van a Bikában lévő variéte-színpadon. Grünau Poldi műv. igazgató gondoskodott arról, hogy az a közönség, amely állandóan pártfogolja a variétét, a nagy kánikulában legalább esőit tudja kellemesen eltölteni. Az új attrakciók között nagy tettszést arat a Holzer-féle kuriguetta csoport, amely magyar táncával, parodisztikusan bájos kék vókjával és macsicsával mindenkit meglep és elbájos. Ilyen számot még nem igen volt alkalma látni Debrecen orfeum járó közönségének. A Pautesen nővérek, akik 15 napon át pompás gyűrűn végezték akrobata mutatványaikkal szórakoztatták a közönséget, elsője óta a levegőben lógó trapezen végeznek háló nélkül hajmeresztő mutatványokat. Ujvári Károly ugyancsak új számokat énekel öserejű, zamatos humorával. Grünau Poldi is kuplézik elsője óta, természetesen nagy sikerrel. A többi számok is igen jók. Mutatja ezt az is, hogy estéről-estére zsufolásig megtelik a szellős mulatóhely.

— **Veszedelmes baka.** Az elmúlt éjjel Maisenbach András 61. gyalogezeradbeli baka Kiss Armin Nyugoti-sori bormérésében mulatott Pecz Péter borbélysegéd cimborájával. Vesztere tért be oda Spika István Vargakert 10. sz. a. lakos, mert a borgózs baka belékött erőnek erejével, összeverte és szurnyával megszurta. A veszedelmes bakát, aki a 6. századnál szolgál, a rendőrök lefegyverezték és átadták a katonai őrszolgálatnak.

— **Dreyfuss ellen.** Az utóbbi napokban többször volt szó arról, hogy Dreyfuss őrnagyot a becsületrenddel való kitüntetés napján egy tiszti banketten egyik tisztársainzultálta. Most a következő újabb előadásban ismertettük meg az esetet a párisi újságokból:

A kitüntetés átadása után bele akarták vonni Dreyfust a kollegái egy vacsorába, a melyet a Cercle militaire, a katonai kaszinó adott két új tagjának a tiszteletére. A banketten ötvenkét tisztt jelentkezett. A banketten napján elmondta Targe őrnagy a katonai iskolában a tiszteknek, hogy meghívta Dreyfust is.

— Ezzel tartozunk annak az embernek, aki olyan sokat szenvedett. Nagyon melegen és barátságosan kell őt fogadnunk.

Erre egy százados azt mondta, hogy a jelentkezők névjegyzéke már le van zárva. Targe nem tágitott, a százados sem engedett és azt mondta:

— Őrnagy ur, ki kell jelentenem, hogy lehetetlen a mai vacsorán résztvevennem.

Az őrnagy erre elrendelte, hogy a százados nyomban szobafogásba menjen. Most egy őrnagy fordult Targehoz és kijelentette:

— Én idősebb őrnagy vagyok, mint ön s így kijelenthetem, hogyha Dreyfus eljön a banketten, én arcul ütöm!

Targe őrnagy rögtön jelentést tett arról a hadügyminiszternek, aki elrendelte, hogy a fenyegető őrnagyot is tegyék szobafogásba. A banketten így zavartalanul folyt le, az ötvenkét jelentkezőből azonban csak tizenkettő ment el.

— **Veszedelmes kutyamarások.** A város gati faraktárának kezelőjét Rác Istvánt veszedelemesen megmártá V. Szabó János kutyája. A kutyát megfigyelés alá vették. — Ugyancsak ma jelentették a rendőrségen, hogy Nyilas István gazdálkodó kutyája megmártta Kohn József nevű tanuló. A kutyát elfogták és megfigyelik.

— **Tolonházba zárt külföldi hírlapíró.** Több mai lapnak azon közleményére, hogy a budapesti rendőrség önkényűleg a tolonházba zárta Schächter Mózes orosz újságírót, a rendőri sajtóiroda ma a következő hivatalos jelentést adta ki:

„Egyes lapok ma egy Schächter Mózes nevű orosz újságíróval történt állítólagos rendőri túlkapásról cikkeznék. A közlemények szerint a VII. kerületi kapitányság Dunaföldvárról a bottfai rendőrkapitánynek egy önkényűleg hozott határozata alapján, melylyel az Schächtert kitiltja az ország területéről, előállította, 20 napi elzárásra ítélte és egyszersmind kilátásba helyezte az illetőnek, hogy eltoloncoltatja. A körülmények nem adják vissza hűen a tényállást. Schächter Mózes az év március 12-én a bottfai határszéli rendőrkapitány az 1903. évi V. t. c. 10 §-a alapján az ország területéről jogerősen kitiltotta. Schächter Budapestre jött. A rendőrség erről tudomást szerzett, rátalált a Szövetség-u. 6 számú lakásán és tiltott visszatérés miatt a kihágási büntető törvénykönyv 70. §-a alapján husz napi elzárásra ítélte. Büntetésének eltöltése után pedig el fogja toloncolni a határszéire. A rendőrség eljárása teljesen a törvényszerűség alapján áll, gáncs nem érheti. Nem is lepte meg Schächter Mózes, aki jegyzőkönyvileg adott beismerése szerint tudta, hogy az ország területéről jogerősen ki van tiltva.“

— **Theológus,** szolid fiatal ember, aki a középiskolai tantárgyak tanításában több évi nagy gyakorlati bir, aug. 1-től középiskolai tanulókat lakásukon javító, pót és felvételi vizsgákra való előkészítés végett elfogad, valamint középiskolába készülő tanulókat bár mely tantárgyból sikeresen előkészíti. Megkeresések Sz. I. címre a Szabadság kiadóhivatalához (Csapó utca 9.) intézendők.

x **LETZTER JOZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujjalussy néz. Állandó fényképfelvételek a műterem kapubejáratánál levő kirakatban.

x **Magyar ember nem használ mást, csak a híres Hajdusági pedrót,** mert a legjobb bajusznövesztő és ápolószert az összes bajuszpedrő készítmények között. Hatása gyors és biztos! Postán 3 doboz 2 korona 15 fillárért utánvéttel bérmentve küld a készítő Grósz Nagy Ferenc gyógyszerész. Debrecen, Kossuth-utca.

x **Utazók és ügynökök** fix fizetéssel és jutalékkal felvételnek Schweitzer Tesivérak cégnél Debrecenben, Piac-utca 56.

x **Az Arany Bika** kávéházban minden este orgányzene.

Csak nyugatiasan.

Országos Házassági Közlöny.

Debrecen specialitása.

(Saját tudósítónktól.)

— augusztus 3.

Nagy baj az, ha valaki a Csók utcában lakik. Az illetőnek menten olyan gondolatai támadnak, hogy nem jó az embernek egyedül élni és életcéljával tüzi ki a viharviselt szegélyeket, nemkülönben a pártában rekedt hajadonok összehorogását, — természetesen megfelelő honorárium ellenében.

Igy járt Glück József ur, az Országos Házassági Közlöny című időségi, a szabad és kötött személynél szolgáló pornogrammm szerkesztője is, aki a Csók utcában a harmadik szám alatt lakik és ennek a lakóhelynek a nyomása alatt szerelmi ügyvivőséget folytat — en gros! Az O. H. K. első évfolyamának első számában, amely most jelent meg a világsajtó piacán, a lap célját,

a házasságok minden áron való nyélbontását így adja tudtukra a „kiadóhivatal“:

Beutazván a nyugatot, alkalmam volt e kérdéssel alaposan foglalkozni és arra a conclusióra jutottam, egyedül a nagyközönség elé terjesztve mindenféle keresést, tehát egy specialis lap, illetve egy lap, mely kizárólag házassági hirdetéseket közölve; ennek utján lehetséges kellő eredményt elérni. Egy államban, hol a népesedést a terület nagysága jóval fölülmulja, egy közvetítő organum nemes és a mellett praktikus missiót fog teljesíteni. E lap irányítója és szerkesztője az e téren szerzett tapasztalatok által már egymagában is biztosíték arra nézve, hogy a vállalat a kitűzött nemes célt el fogja érni.

Hazafias üdvözléssel:

O. H. K.

A közvetítő organum nemes és amellett praktikus missióját, valamint e lap irányítóját és szerkesztőjét az e téren szerzett tapasztalatait, nemkülönben, hogy a vállalat a kitűzött nemes célját csakugyan el fogja érni, — mindezt világosan bizonyítja az alábbi hirdetés, amelyet az O. H. K. mostani számából vettünk elő:

Fessnek mondott fiatal asszonyka előkei 35—40 éves esimes gavallér ur szerény garfogatását keresi, kit nem csupán érdekből, de lelke egész melegével szeretné, kölcsönös beleegyezés esetén a hűségi esketés nincs kizárva. Leveleket „Komáromi asszonyka“ cím alatt a kiadóhivatalba.

Vagy pedig ez:

Suche ehrobre Bekanntschaft eines achtbaren Herrn, der mei bi angenehmes Heim finden Würde, Briefe unter „Angenehm“ an die Exp. (Lefodítani nem érdekes.)

Ime így szolgálja a házasság nemes eszméjét az O. H. K. De nemesek így. Oh Glück ur, a nyugati férfiú tudja jól, hogy mivel tartozik ügyfeleinek, Atyai kezét nem veszi le róluk akkor sem, ha már sikerült is összevagyítani. Akkor jön az ő második nemes és praktikus hivatása, az erkölcsrendőri hívás, melyet az O. H. K. utolsó oldalán a következő érdekfeszítő hirdetés jellemez:

Szerelmem és házasság gyermek nélkül, ábrákkal csak 2 korona. Teljes tanácsadó dr. (Medicin) Herzogtól, 16 oldal anatómiai ábrákkal. Megrendelhető a kiadóhivatal utján.

Aki eddig kételkedett volna, az most már remélhetőleg tisztában van az O. H. K. „nemes és praktikus missiójával és a többivel.“ A nyugati férfiú híre pedig el fog jutni a legmagasabb körökbe, például a belügyminisztériumba is, ahol a kellő méltánylásban és elismerésben lesz része. A magunk részéről legajánlatosabbnak tartanánk, ha két három hónapi közköltésen való ellátás után visszaszámazzatnák Glück urat az utána bizonyosan vágyakozó művelt nyugatnak — még pedig ebrudon.

SPORT.

Labdarugó mérkőzés. A debreceni tornaegylet vasárnapi országos labdarugó mérkőzése iránt nagy érdeklődés nyilvánul. A debreceni csapat játékában feltűnő haladás mutatkozik s a Törökvis kipróbált csapata ellen szép és remélhetőleg sikeres

küzdelmet fog kifejteni. A D. T. E. csapata több jeles új erővel felrészítve, a következő összeállításban fog játszani: Kapuvédő: Tihanyi; hátvédők: Hering és Balogh; fedezetek: Hidvégi, Markovits és Parczel; csatárok: Fényes, Tolnai, Petz, Sváb és Móricz. A mérkőzésnél a rend fentartására a rendezőség szigorúan ügyelni fog, s ez uton is tudomására hozza a közönségnek, hogy a fedett tribünön való tartózkodásra csak a számozott tribünjegy váltása jogosít, míg az állóhelyek kizárólag a tribünnel szemben fekvő oldalon lesznek. A mérkőzés pontban fél hat órakor kezdődik és kedvezőtlen időben is meg lesz tartva.

TÁVIRATOK.

Elpusztult hangszerész.

Budapest, augusztus 3. Sternberg Armin hangszergyáros üzletében ma este ismertlen okból tűz támadt. A hangszerek nagy része elpusztult. A kár igen nagy.

Leégett termés.

Szatmár, augusztus 3. Lazariban több gazda buzatermése leégett. A kár 50000 korona.

Oroszországból.

Budapest, augusztus 3. Szentpétervárról írják: A kronstadti zavargásokról a következőket jelentik: Tegnap este az itteni vörörség felkelt, megölte a századparancsnokot, Alexandrosz vezérőrnagyot, ennek ezárnységdjét, Pratsinszki kapitányt, ennek anyját és a parancsnok nővérét. A zendülők ezután Loitkebe vonultak, a hol az arkáscsapat parancsnokát és több tisztet foglyul ejtettek és egy kocsiba bezárták. Az arkáscsapat csatlakoztak a zendülőkhöz. A zendülők ezután, a kik között több polgári ruhába öltözött agitátor is volt, elfoglalták a vonatot és Konstantinba mentek. Az itt szolgálatot tévő tüzérség katonáit, a kik vonakodtak a zendülőkhöz csatlakozni, fogságba vetették és a tiszteket megkötözték.

Budapest, augusztus 3. Kronstadtból távirják: Kronstadtból kihirdették az ostromállapotot. Az utas század két zendülő katonáját tisztek meggyilkolása miatt halálra ítélték. — Miután a zendülők az erdői bevetették, fel vonták a veres lobogót és egy ágyulóvést tettek. Csakhamar megkezdte a gárdatüzérség a tüzelést a zendülők ellen. A zendülők először viszonzták a tüzelést, később azonban zavar támadt közöttük, mire egy részük a vízbe ugrott, egy másik részük gözönszón akart elmenekülni. A gözöst, azonnal üldözőbe vették. A zendülők 5 órakor megadták magukat. A letartóztatottak közül 15 polgári személy is van. A távirati összeköttetés Pétervárral tegnap óta megszakadt. Kronstadti táviratokat nem továbbítanak.

Budapest, augusztus 3. Revaldból táviratzzák: A revali kikötőbe érkezett Pamjak Asobs nevű gözös legénységének az a része, mely nem csatlakozott a zendülőkhöz, elfojtatta a zendülést, egyben tüzérség kiküldését kérte. A zendülésben részes 150 embert kiszolgáltatták a hatóságoknak. A zendülők partra szállították és letartóztatták. A gözönszón három tiszt is érkezett, a kiket a zendülők elfogtak. A letartóztatottak között egy agitátor is van.

Tűz a milánói kiállításon.

Milánó, augusztus 3. Az olasz, valamint a magyar kiállítási osztály leégett.

Milánó, augusztus 3. Ujabb távirat szerint az olasz dekoratív kiállítási osztályban ismét ujult erővel kitört a tűz. A kár meghaladja a hétmillió lírát.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, augusztus 3.

Buzakinálat és vételkedv mérsékelt. Bogyódt irányzat mellett 15,000 métermazsa került forgalomba változatlan áron. Egyébb gabonanemek közül zab lanyha, rozs nyugodt, tergeri változatlan, árpa változatlan. Idő: forró.

Buza októberre	14.76—78.
Buza áprilisra	15.31—36.
Rosz októberre	12.40—42.
Rosz áprilisra	12.90—92.
Zab októberre	12.60—62.
Zab áprilisra	12.88—90.
Tengeri augusztusra	12.52—54.
Tengeri szeptemberre	12.74—76.
Tengeri 1907 májusra	10.80—82.
Repece augusztusra	31.50—70.

A közönség köréből.*)

I.

A rendőrség figyelmét felhívjuk becses lapja útján a dinnyeárusok üzelmire. Drága pénzen árulják az éretlen, rossz dinnyét, úgy, hogy szinte csoda, ha e miatt járványok nem keletkeznek. Ezenfelül gorombák, ha a vevő a görögdinnyét meglékelte, az éretlent nem fogadja el.

T. K.

II.

Az ebesi-vízforrást arra figyelmeztetem, hogy újabb semmi ereje nincs, ugyszólván tisztavíz veszt a közönség. Kár lenne, ha a jónak bizonyult üdítő italtól le kellene szökni. Ennek az állapotnak majd a szedagyárosok veszik hasznát.

Egy háziaasszony.

Szerkesztői-posta.

Z. A. Köszönjük. Csak hogy ne „ritkábban“, de minél gyakrabban legyen szerencénk!

T. G. Más lapok nyomán irtuk, hogy Gárdonyi Géza a debreceni színgazgatónak szindarabot ír Madarász Lászlóról, a negyvenkilencediki gyémántos miniszterről. Gárdonyi Géza most kijelenti a Pesti Hírlapban, hogy ő Zilahy Gyulának nem ígért drámát, Madarász ügyével nem foglalkozik és drámaírásra ezidőszere nem is gondol. Helyesen is van, mert Madarász László (Madarász apó fivére) még életben van, a gyémánt-históriát még nem tisztázta a történelem s így az ügy legalább is nem való a színpadra. Sajnálók, ha Gárdonyi Géza szenzációkban kezdene utazni.

Iparos. Önnek igaza van. Az ipari közmühely eszméjét a Szegedi Híradó már több évvel ezelőtt vetette fel. Ha a hasznos terv a lap buzgó és tudatos népszerűsítése dacára is megvalósítatlan maradt, úgy ez csak azt bizonyítja, hogy a terv megvalósítására hivatott tényezők nem szívesen foglalkoztak olyan mozgalommal, amely nem ő tőlük eredt. — Ön mindazonáltal nyugodt lehet. — A sajtó emberei nem sokat törődnek az efféle hiúsági kérdéssel és szívesen lemondanak valamely eszme apaságáról, csak azon jól banjanak el vele a mostohák. — Az ipari közmühely eszméje jó és a kezdeményezői szeretettel fogják támogatni.

Ingtatlanok forgalma Debrecenben.

Dávid Lajos és neje Sipos Zsuzsanna veszik a debreceni 1206 szíjtkvben foglalt homok utca 21 sz. házat Lusztig Károlytól 4200 koronáért.

Fülöp Jánosné Csanak Juliánna veszi a debreceni 589 szíjtkvben foglalt 360 négy-

szögöl Csapó kerti szőlőt Kiss Andrásról 1500 koronáért.

Szilágyi Sámuel és neje Tömör Juliánna veszik a debreceni 1981 szíjtkvben foglalt Vendég utca 55 sz. házat Hüse János és neje Szabó Erzsébettől 4200 kor.

Schmidl Sámuel és neje Schenk Paula veszik a debreceni 6624 sz. tkvben foglalt 608 négyyszögöl Sesta kerti szőlőt Nánásy Miklóstól 4400 kor.

Hegedüs István veszi a debreceni 8764 szíjtkvben 342 négyyszögöl majorsági földet Lovász Jánostól 3430 kor.

Czudor János és neje Kozák Mária veszik a debreceni 1258 szíjtkvben foglalt 700 négyyszögöl Csapó kerti szőlőt Dalmi József és társaitól 3300 kor.

Jencsel Ferenc és neje Baja Franciska veszi a debreceni 8159 szíjtkvben foglalt 4340 négyyszögöl Varga kerti szőlőt Pap András és neje Petró Borbálától 4000 kor.

Kovács András és neje Végvári Zsófia veszi a debreceni pusztafancsikai 7 és 33 szíjtkvben foglalt 51 hold kaszálót Kál máczhelyi Mór és neje Bakhó Erzsébettől 41091 kor.

Balla Tihamér és neje Bondi Eszter veszik a debreceni 8006 szíjtkvben foglalt 400 négyyszögöl Tócskerti szőlőt Tóth András és neje Bondi Zsuzsánától 4400 kor.

Regényesarnok.**Margit, meg az a másik.**

— Irta: Vidovich Ernő. — 9

IV.

Szép, szeptemberi reggelen bucsuzott egymásól Rápolthy és Salamon. — A nap verőfényes sugarai körül gyógták az egész pályaudvart s ök ott álltak némán egymás mellett.

— Sokat gondolkoztam az éjjel rólad — szólalt meg Salamon. Azt hiszem el fogod éroli, a mit akarsz, de félek, hogy az ideál csak addig nyújt gyönyört a számodra, a mig el nem éred. — A kielégített álmok és vágyak után kíváncsi vagyok, mi következik?

Hosszan megszorították egymás kezét.

— Áldjon meg az Isten, Gábor — szólalt Salamon.

Rápolthy még utánna nézett. — Előbb eltűnt előle Salamon, azután eltűnt az a ház, az az utca, a hol Margit lakott s a végén eltűnt az egész város.

Leült egy sarokba. Érezte, hogy teljesen egyedül van s ez a gondolat, a helyett, hogy elkésérítette volna, még jobban megacélozta az akaraterejét.

Pedig alig ismerte eddig a küzdést. Az anyja megbalt még mikor kis gyerek volt. Néha megjelent előtte egy szerény, igénytelen asszonyka, aki alig merte a fiát megcsókolni a férje előtt s olyankor ürességet érzett a szívében, de hamar megbánta hálátlanságát.

Az apja, ez a hatalmas, erőszakos ember, a ki a feleségének nem férje, de zsarnoka volt, elkövetett mindent, hogy a fiánál pótolja az anyát. — Sokszor hallotta Gábor, hogyan becézte az apja a gyász első napjában, az az ember, aki máskor mosolyogni is alig tudott, a legbolondosabb mókákat találta ki, hogy megnevettesse a parányi jószágot.

Mikor lassan nőni kezdett s a gyermekből ifju lett, úgy viselkedett az apja, mintha két jóbarát volnának. Tanulmányai elszakították hazulról, azóta ritkán látták egymást. Az apa büszkesége nem engedte, hogy gyakrabban meglátogassa, mit is mondanának róla azok, akik azt hitték, hogy az öreg Rápolthynak nincs szíve. Mikor szünetidőkre hazajött Gábor, együtt készültek a környéken, nem volt titkok egymás előtt. S azokban a nyers, odavetett mondasokban annyi meleg közvetlenség nyilatkozott meg, hogy a fiu a bálványozásig szerette az apját.

(Folyt. köv.)

Csak rövid ideig!

Debrecenben a Szénvásártéren
KLUDSKY KAROLY zoológiai
műlovardája

Ma és naponta este 8 órakor nagy
mulattató

előadás,

A ki nevetni akar, az ma este okvetlenül jöjjön a cirkuszba.

Mindennap más és más válogatott műsor.

A világ egyik legnagyobb érdekessége!

Az oroszlan mint műlovagló a lovon,
idomítva és elővezetve az igazgató ur által.

2 nagy és 2 kis ló,
idomítva és elővezetve az igazgató ur által.

STEEPLE-CHASSE
nyeregtelen lovon charrier lovaglás, előadja Erzsébet kisasszony.

DUBLA TRAPEZ
nagyszerű légtornász előadja THE HYK ur.

TANDEM,
lovagolva 2 magyar ménesi lovon ifj. KLUDSKY ur által.

Szenzációs! Nagyszerű! Szenzációs!

Egy utazó állattársaság!
15 him- és nőstényoroszlán, 6 tigris, 2 kutya. Elővezetve HAUER ur által.

MUTTY,
az óriási elefántnak egy komikus eseménye,
elővezetve és idomítva: ifj. Kludsky által.

Miss ORBASANY
csodálatosan idomított állataival, mely áll 2 sudáni oroszlan és 2 bengáli tigrisből.

THE HYK'S
kiválóan érdekes kerékpár mutatvány, előadja 3 ur 1 hölgy.

Fellépnek az összes bohócok kacagató tréfaikkal.

Egy eredeti magyar ostoba AUGUST előadja Tautz ur.

Előadás kezdete naponta este 8 órakor.

Helyárak: I. páholy 6 személyre 9 frt. Páholyülés 1 frt. 50 kr. számozott ülőhely 1 frt. 20 kr. I. hely 1 frt. II. hely 80 kr. III. hely 60 kr. Karzat 20 kr. — Jegyek előre válthatók a lovardában d. e. 11 órától este 6-ig. Este pantárnyítás 7 órakor.

Holnap, Vasárnap 2 nagy előadás, d. u. 4 órakor egyformán válogatott 14 szamból álló műsorral.

Kiváló tisztelettel 409-x-1.
KLUDSKY KÁROLY,
igazgató tulajdonos.

Az állatok megtekinthetők nappal is 20 krajcár belepő-díjjal.

Mentő-szekrények!

minden nagyságban,
Miniszteri előírás szerint.

Schön Sándor

keztü, kötszer és orvosi műszertárában

DEBRECEN,

Piac u. 12. (Stenczinger-ház.)

Kamatozó házi takarékperselyek.

Azon cél elérésére, hogy egész kis összegek is gyümölcsözőleg elhelyezhetőek legyenek, igen csinos kiállítású házi takarékperselyeket rendeztünk be, melyeket **ingyen**

bocsátunk feleink rendelkezésére. E szabadalmazott perselyek használata világszerte rohamosan terjedt el és nagy kedveltségnek örvend.

ALFÖLDI TAKARÉKPÉNZTÁR, DEBRECENBEN.

(NEUSTEIN-féle ERZSEBET-labdacsok.)

pilulák hasonló készítményeknél minden tekintetben feljebb becsülendők; mentek minden ártalmas anyagtól, az altesti szervek bajánál legjobb eredménnyel használtatván, gyöngéden hashajtók, vér tisztítók; egy gyógyszerem jobb s mellette oly ártalmatlan, mint a pilulák.

Székszerűség

legtöbb betegségek forrása ellen. Czukrozott külkejük végett még gyermekek is szívesen veszik belőlük 15 darabot tartalmazó doboz 30 fillér, egy tükercs mely 200 db-ot, tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 2 sor. 45 fill. A pénz előleges beküldése mellett egy tükercs bérmentve szállítatik.

Óvás! Utánzásoktól különösen óvakodjunk. Kérjük határozottan Neustein Fülöp hashajtó-labdacsait. Valódi csak, ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjegyünkkel piros-fekete nyomtatásban „Szent Lipót” és „Neustein Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva. A kereskedelmi törvényszékiileg védett csomagjaink aláírásunkkal vannak ellátva.

Neustein Fülöp „Szent Lipót” hoz címzett gyógyszerétára Bécs, I., Plankeng 6. Kapható: Debrecen: Balázs Ödön, Füleki Pál, Mihalovics J., Muraközy L., Dr. Röthschnek, Tóth B. gyógyszerész uraknál.

Eladó házhelyek.

Vecsey-Bruckner-féle kegyes alapítvány folytán a debreceni ref. Egyház tulajdonát képező azon földterület, mely a hadházi-ut mentén az Apafy utca és Ferencz József lovasági lakánya között fekszik, 300 négyszögöles házhelyekké földdaraboltatván: e házhelyek mérségteljesen s igen kedvező részletzetési föltételek mellett eladók.

Értekezhetni Márton Imre egyház ügyvédnél Piac-u. 44. sz. alatt.

Debrecen, 1905. április 20.

A debreceni ref. egyház küldöttsége.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a **BLAU LIPÓT FIAI UTÓDA** ékszerüzletet megszerezvén, hogy a n. é. közönség választék tekintetében évről-évre fokozódó igényeinek a legnagyobb arányokban megfelelhessenek, ezen 30 év óta fennálló üzletet a helybeli piacon 24 éve létező üzlettemmel **egyesítettem.**

Ennélfogva a **Blau Lipót és Fiai Utóda** cég e hó végén beolvad Lőkövits Arthur cég alatt fennálló üzletembe, miáltal elérem azt is, hogy a **költségek tetemesen csökkenvén, áruimat az eddiginél is olcsóbban szolgálhatom.**

Bizton remélem, hogy mindkét üzletem, mélyen tisztelt vevői annál szívesebben fogják törzsüzletemet becses bevásárlásaikkal támogatni, mivel itt a legmesszebb menő előzékenységre, szakértő, solid kiszolgálásra, óriási választékra és a **lehető legjutányosabb árakra** találhatnak.

Magamat a jövőben is a n. é. közönség nagybecsű pártfogásába ajánlván

vagyok kész szolgálja

Lőkövits Arthur

órák és ékszerész.

DEBRECEN.

Klimatikus gyógyfürdő.

GLEICHENBERG

Nyári üdülő. IDÉNY: Május—Október.

(Stájerország.)

Gyógyjavallatok: Légzőszervek hurutjai (Asztma, Emphysem) az emésztési szervek sziv-izmok megbetegedésénél, idegbajoknál stb.

Gyógyeszközök: Inhalációs therapia, pneumatikus kamrák, hidegvízgyógyintézet, szénsavas fürdők, Fangó-gyógyfürdő stb. stb.

Gyógyforrások: Konstantin-, Emma-forrás, Szent-János-kut, Remete-forrás.

■ Kimerítő képes prospektussal szolgál, lakás és kocsimegrendeléseket elfogad a **Fürdőigazgatóság.** ■

Olesó-árban,

finom sárga és zöld-bélű cukor dinyémet nagymennyiségben és **kifogástalan minőségben**

becses figyelmükbe ajánlom!

Paczelt János

mag és virág kereskedése

Debrecen.

A legjobb arczszépitő szer a

SERAIL-ARCZKENOCS,

Egy tégely ára 1 kor. 4 fillér.

mely az arczot tisztítja, fehéríti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkatrész nélkül!

Egy kis tégely ára 70 fillér.

Serail-szappan. Epo-szappan.

Kitűnő toillet szappanok a kenőcs használatához

Serail-crème. nappali használatra.

Serail-puder. Kiváló finom arcpor három szíjben, fehér, rózsaszín és krém.

1 doboz ára 1 korona.

Serail-szájvíz. A legjobb szájvíz.

Kapható: dr. Röthschnek V. Emil, Mihalovics István, Tóth Béla, Füleki Pál, Muraközy László, Balázs Ödön gyógyszerészek uraknál, valamint Jóna és Jóna urak droguerájában.

Továbbá a készítőnél: **ROZSNTAI MATYÁS** gyógyszerésztárában Aradon Szabadság-tér, valamint minden más gyógyszerésztárában

Csak
Selle és Kary

FREDIN

legjobb

tisztító-szerét

vásároljuk minden finom lábelire.

Sárga és Fekete.

Kiváltképen ajánlatos,
Bx calf, Oskaria, Chevreaux és Lakk-lábbelikre.

Bécs, XIII.

Budapest

Az egyetlen

Független

Ellenzéki

nagy napilap :

„AZ UJSÁG“

Előfizetési ára :

Egész évre : . . . . . 28 k.
Félévre : . . . . . 14 „
Negyedévre : . . . . . 7 „
Egy hónapra : . . . . . 2 k. 40 f.

Gyönyörű ALBUM-ajándék karácsonyra AZ UJSÁG minden előfizetőjének kivétel nélkül !

Megrendelési cím : „AZ UJSÁG“ kiadóhivatala,
Budapest, VII., Kerepesi-ut 54.

A perselyek az Iparbank kirakataiban láthatók.

A Debreczeni Ipar- és Kereskedelmi Bank

a faterékosságot elősegítendő

mindenkinek, ki betevőink sorába lépni hajlandó,

egy acélból készült, csinos

Takarék-gyűjtő szekrényeket

ad kölcsön, ha első betétként 5 koronát fizet be, mely összeg a betevő tulajdonát képezi és betéti könyvet kap róla és kamatozik.

A takarék-gyűjtő szekrényeket

zárva kézbesítjük feleinknek és csak egyedül mi nyithatjuk ki; szükséges tehát, hogy havonként legalább egyszer elhozzák azt hozzánk, hogy az összegyűlt legkisebb összegeket is átvegyük és kamatoztatás véget a betétkönyvbe bejegyezhessek,

Ha csak 20 fillért becsusztat naponta a perselybe, csodálkozni fog, hogy mily összegre nő az rövid 5 év alatt is.

Tájékozással szolgáljon a következő táblázat:

	Tőke	Kamat	Osszesen
20 fillér naponként 5 év alatt növekedik	365.—	37.98	402.08
40 „ „ „ „ „	730.—	75.96	805.96
60 „ „ „ „ „	1095.—	113.94	1208.94
80 „ „ „ „ „	1460.—	151.92	1611.92
1 kor. „ „ „ „ „	1825.—	189.90	2014.90
2 „ „ „ „ „	3650.—	370.80	4029.80

Kérjen tehát ily

Takarék-perselyt

a Debreceni Ipar- és Kereskedelmi Banktól.